

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 23 czerwca 2022 r.

DWM-WEOM-OM.0915.2.2021.KH

Pani Joanna Saganowska
Prezes Pomorskiej Fundacji Języka
Polskiego i Kultury Polskiej Polija
ul. Podjazd 7/9a
81-805 Sopot

Wystąpienie pokontrolne

Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), Ministerstwo Edukacji i Nauki¹ (dalej: MEiN), w terminie od 6 grudnia do 31 grudnia 2021 r., przeprowadziło kontrolę w Pomorskiej Fundacji Języka Polskiego i Kultury Polskiej Polija z siedzibą w Sopocie przy ulicy Podjazd 7 lok. 9a (dalej: „Fundacja”).

Kontrolą objęto prawidłowość wykonania zadania publicznego, w tym wykorzystania dotacji przekazanej na realizację zadania publicznego pn. *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym*.

Celem kontroli była ocena prawidłowości wykonania zadania, w tym:

- 1) stopnia realizacji zadania;
- 2) efektywności, rzetelności i jakości wykonania zadania;
- 3) prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania;
- 4) prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

¹ Kontrolę przeprowadzili pracownicy Ministerstwa Edukacji i Nauki:

- 1) Krzysztof Hejno, radca w Wydziale Spraw Europejskich i Organizacji Międzynarodowych Oświaty i Młodzieży w Departamencie Współpracy Międzynarodowej na podstawie upoważnienia nr 37/2021 z 3 grudnia 2021 r.;
- 2) Martyna Żero, specjalista w Wydziale Spraw Europejskich i Organizacji Międzynarodowych Oświaty i Młodzieży w Departamencie Współpracy Międzynarodowej na podstawie upoważnienia nr 36/2021 z 3 grudnia 2021 r.

Kontrolą objęto całość realizowanego zadania publicznego w okresie od 20 października 2021 r. do 15 grudnia 2021 r. (tj. od dnia podpisania umowy nr MEiN/2021/DPI/1303 do dnia zakończenia realizacji zadania).

Realizację zleconego zadania publicznego, na podstawie wyników kontroli, oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości. Stwierdzona podczas kontroli nieprawidłowość dotyczyła prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

W wyniku ogłoszenia przez Ministra Edukacji i Nauki otwartego konkursu ofert, w dniu 20 października 2021 r. została podpisana umowa nr MEiN/2021/DPI/1303 pomiędzy Ministrem Edukacji i Nauki a Fundacją na realizację zadania publicznego pn. *Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym*. W ramach zadania publicznego Fundacja, od daty podpisania umowy do 15 grudnia 2021 r., realizowała projekt pn. *Lektury pełne kultury*. Celem projektu było opracowanie materiałów dydaktycznych w formie e-podręcznika, w postaci zbioru streszczeń lektur z podstawy programowej klas 7-8 oraz opracowanie poradnika metodycznego przedstawiającego metodykę pracy z przygotowanymi materiałami. Zgodnie z ofertą realizacji zadania, opracowane materiały miały zostać upowszechnione za pomocą kanałów internetowych oraz podczas 4 szkoleń glottodydaktycznych dla nauczycieli polonistów pracujących w środowisku wielokulturowym.

Zgodnie z zawartą ze Zleceniobiorcą umową, na realizację zadania publicznego przekazano środki finansowe w wysokości 50 000 zł. Zleceniobiorca zobowiązał się do przekazania na realizację zadania środki finansowe w wysokości 6 000 zł oraz wkładu osobowego w wysokości 4 000 (łącznie 10 000 zł). Całkowity koszt zadania publicznego stanowi sumę ww. kwot i wyniósł 60 000 zł.

Zgodnie z umową, Zleceniobiorca był zobowiązany do realizacji projektu, który obejmował opracowanie materiałów edukacyjnych w postaci zbioru streszczeń lektur z podstawy programowej klas 7 - 8 zgodnie z poziomem A2 (11 tekstów epickich, 3 dramaty oraz 2 poematy synkretyczne Adama Mickiewicza) według Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego oraz zredagowane zgodnie z metodą ETR (easy to read) – tzn. przedstawianie pisemnych informacji w taki sposób, aby ułatwić ich zrozumienie osobom mającym trudności z czytaniem. Zgodnie z ofertą przygotowane teksty zebrane w e-podręczniku miały stanowić wstęp do pracy z oryginalnymi tekstami lektur. Do każdego tekstu streszczenia miały zostać opracowane ćwiczenia glottodydaktyczne na rozumienie tekstów.

Zleceniobiorca był zobowiązany również do opracowania e-poradnika metodycznego dla nauczycieli polonistów pracujących z uczniami cudzoziemskimi oraz uczniami będącymi obywatelami polskimi, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw. Poradnik metodyczny miał przedstawiać metody pracy z przygotowanymi materiałami zgodnie z metodyką nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego. Zgodnie z ofertą, e-poradnik powinien zawierać klucze do ćwiczeń z e-podręcznika, karty pracy, biografie autorów lektur wraz z ćwiczeniami na czytanie ze zrozumieniem, wskazówki metodyczne do korzystania z materiałów edukacyjnych. Ponadto e-poradnik powinien zawierać najważniejsze treści literaturoznawcze przygotowane w formie notatek na uproszczonym językowo poziomie A2.

Zgodnie z umową upowszechnienie wypracowanych w formacie PDF materiałów przeznaczonych zarówno dla uczniów jak i nauczycieli – podręcznik ucznia oraz podręcznik nauczyciela – zaplanowano podczas 4 szkoleń on – line w terminach: 1.12.2021 r., 4.12.2021 r., 8.12.2021 r. i 11.12.2021 r.

W ofercie realizacji zadania, Fundacja przewidziała możliwość udostępnienia opracowanych materiałów na stronie Fundacji (<http://www.polija.org.pl/>).

I. Stopień realizacji zadania, w tym rzetelność i jakość wykonania zadania.

Projekt pn. *Lektury pełne kultury* skierowany był do uczniów szkół podstawowych klas 7 - 8, którzy z powodu niewystarczającej znajomości języka polskiego doświadczają trudności w czytaniu oraz rozumieniu tekstów oraz nauczycieli polonistów pracujących w środowisku wielokulturowym.

W związku z późniejszym niż zakładano terminem podpisania umowy, Zleceniobiorca później niż planował rozpoczął realizację projektu a w konsekwencji plan i harmonogram realizacji poszczególnych etapów projektu uległ zmianie. Zmiany terminów nie wpłynęły na jakość i ostateczny kształt realizacji zadania. Projekt zrealizowany został w planowanym terminie, tj. do 15 grudnia 2021 r.

Zgodnie z planem realizacja projektu odbyła się dwuetapowo. Podczas pierwszego etapu prac opracowano 16 streszczeń lektur obowiązkowych dla klas 7 oraz 8 na poziomie A1+ / A2. Z dokumentacji realizacji zadania wynika, że zespół opracowujący teksty streszczeń składał się z 6 ekspertów. Natomiast zgodnie z planem i harmonogramem działań przedstawionym w ofercie, zespół opracowujący streszczenia powinien składać się z 5 ekspertów. Zleceniobiorca wyjaśnił, że do czterech umów zawartych z ekspertami zawarte zostały aneksy ograniczające pierwotny zakres przedmiotu umowy. Wobec powyższego zaistniała konieczność zatrudnienia dodatkowego eksperta. Zwiększenie zespołu nie wpłynęło na wzrost kosztów tego działania.

Każdy ekspert z zespołu otrzymał do opracowania po 2-3 teksty lektur z załączonej listy:

- 1) Charles Dickens, Opowieść wigilijna;
- 2) Aleksander Fredro, Zemsta;
- 3) Aleksander Kamiński, Kamienie na szaniec;
- 4) Ignacy Krasicki, Żona modna,
- 5) Adam Mickiewicz, Dziady część II;
- 6) Adam Mickiewicz, Pan Tadeusz (całość);
- 7) Adam Mickiewicz, Reduta Ordon;
- 8) Adam Mickiewicz Śmierć Pułkownika;
- 9) Adam Mickiewicz, Świtezianka;
- 10) Antoine de Saint-Exupéry, Mały Książę;
- 11) Henryk Sienkiewicz Latarnik;
- 12) Henryk Sienkiewicz, Quo vadis;
- 13) Stefan Żeromski, Syzyfowe prace;
- 14) Sławomir Mrożek, Artysta;
- 15) Juliusz Słowacki, Balladyna;
- 16) Melchior Wańkowicz, Tędy i owędy (wybrany reportaż).

Nauczyciele języka polskiego z 7 szkół podstawowych w całym kraju (w tym jednej prywatnej szkoły językowej w Warszawie) oraz nauczyciele języka polskiego jako obcego pracujący na Ukrainie, współpracujący z Fundacją, dokonali oceny materiałów wypracowanych w ramach projektu.

Na prowadzonych przez siebie zajęciach wykorzystali próbki materiałów przekazanych przez Fundację – streszczenia lektur obowiązkowych wraz z ćwiczeniami glottodydaktycznymi na rozumienie tekstów. Wnioski oraz spostrzeżenia nauczycieli zostały zebrane za pomocą opracowanej przez Fundację ankiety i wykorzystane w ostatecznej redakcji opracowanych w ramach projektu materiałów.

Wypracowane materiały otrzymały pozytywne opinie dwóch niezależnych recenzentów, specjalistów glottodydaktyków z Centrum Edukacji Nauczycieli oraz Uniwersytetu Gdańskiego.

Proces przygotowania e-podręcznika zakończył się ostateczną redakcją tekstów streszczeń dla poszczególnych lektur uwzględniającą korekty językowe, merytoryczne i naukowe oraz opracowaniem graficznym.

Po końcowej redakcji streszczeń, do każdego streszczenia opracowano ćwiczenia glottodydaktyczne do wypełnienia przed, w trakcie czytania oraz po czytaniu, na podstawie których można ocenić rozumienie tekstów (około 7 – 10 ćwiczeń). Ćwiczenia te wspomagają naukę czytania ze zrozumieniem.

Etap opracowania materiałów zakończono opracowaniem e-poradnika metodycznego pod kątem merytorycznym i graficznym.

Drugi etap realizacji projektu polegał na upowszechnieniu opracowanych materiałów z wykorzystaniem kanałów internetowych oraz poprzez organizację szkoleń metodycznych, obejmujących zagadnienia pracy z lekturą w kontekście egzaminów ósmoklasisty oraz pracy z przygotowanym w ramach projektu tekstem lektur w formie streszczenia na poziomie A1+/A2, z wykorzystaniem dedykowanych ćwiczeń w czytaniu, zgodnie z zasadami glottodydaktycznym. Zorganizowano 4 szkolenia, każde trwające 3 godziny, dla nauczycieli pracujących w środowisku wielokulturowym. Szkolenie prowadzone było przez dwóch trenerów. W trakcie szkolenia jeden trener odpowiedzialny był za prowadzenie szkolenia, natomiast drugi za obsługę platformy, na której odbywało się szkolenie oraz moderacji chatu.

Na szkolenia zarejestrował się łącznie 254 uczestników, z czego 114 otrzymało certyfikat. Wymogiem otrzymania certyfikatu było aktywne uczestnictwo w całym szkoleniu.

Opracowane materiały po zakończeniu realizacji zadania 2 lutego 2022 r. zostały zamieszczone na stronie Fundacji <http://www.polija.org.pl/>.

II. Prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania.

Kontrolą objęto całą kwotę udzielonej dotacji, tj. 50 000 zł. Na podstawie przedłożonej przez Zleceniobiorcę podczas kontroli dokumentacji, ustalono, że Zleceniobiorca wykorzystał kwotę w wysokości 49 600 zł. W dniu 15 stycznia 2022 r. Fundacja zwróciła na rachunek Ministerstwa Edukacji i Nauki kwotę 400 zł niewykorzystanej dotacji.

Kontrolą objęto również prawidłowość wniesienia przez Zleceniobiorcę środków własnych określonych w umowie. Zgodnie z umową Zleceniobiorca zobowiązał się do przekazania na realizację zadania wkładu własnego o wartości 10 000 zł (finansowego w kwocie 6 000 zł i niefinansowego: osobowego i rzeczowego – o wartości 4 000 zł). Podczas kontroli ustalono, że Zleceniobiorca wniósł wymagany wkład.

Dokumenty finansowe dotyczące realizacji zadania wskazują na wydatkowanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem oraz w terminie poniesienia wydatków określonym w obowiązującej umowie, tj. od daty zawarcia umowy do 15.12.2021 r.

III. Prowadzenie dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.

Zleceniobiorca był zobowiązany do dokumentowania realizacji zadania zgodnie z zapisami *Ogłoszenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 29 czerwca 2021 r. o otwartym konkursie ofert na realizację w 2021 r. zadania publicznego pn. Wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym* (dalej: *Ogłoszenie*)². Dokumentacja dotycząca zakresu merytorycznego i finansowego zadania potwierdza przebieg realizacji zadania i była prowadzona na podstawie umowy oraz zapisów *Ogłoszenia*.

Dokumentacja merytoryczna

W wyniku kontroli ustalono, że dokumentacja merytoryczna dotycząca realizacji zadania była prowadzona prawidłowo i zawierała w szczególności:

- listy uczestników szkoleń metodycznych dla nauczycieli w wersji elektronicznej (karty zgłoszenia na szkolenia metodyczne dla nauczycieli zawierały imię, nazwisko oraz zrzuty ekranu);
- szczegółowy program szkoleń metodycznych dla nauczycieli, wraz z nazwiskami osób odpowiedzialnych za prowadzenie poszczególnych elementów;
- kopie materiałów przekazanych uczestnikom podczas szkoleń;
- raporty, materiały wypracowane podczas szkoleń;
- kopie ankiet ewaluacyjnych,
- raport ewaluacyjny,
- umowy cywilnoprawne z osobami bezpośrednio zaangażowanymi w projekt w obszarach: nadzoru, metodyki, szkoleń, autorstwa zadań, konsultacji oraz rachunki do umów.

Zleceniobiorca deklarował postępowanie zgodne z postanowieniami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, w zakresie związanym z realizacją

² w tym w szczególności z określonymi w nim częściami:

- część III. Zasady przyznawania dotacji i jej wydatkowania,
- część IV. Termin i warunki realizacji zadania publicznego,
- część VII. Zawarcie umowy/porozumienia,
- część VIII. Rozliczenie realizacji zadania publicznego,
- część X. Płatności, zasady prowadzenia księgowości i administrowania środkami pochodzącymi z dotacji.

zadania publicznego, w tym z gromadzeniem, przetwarzaniem i przekazywaniem danych osobowych, a także wprowadzaniem ich do systemów informatycznych.

Zleceniobiorca dochował obowiązków i uprawnień informacyjnych o źródle pochodzenia funduszy na zasadach określonych w *Ogłoszeniu (część VII. Zawarcie umowy/porozumienia pkt 5,6 i 13)*:

- a) na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych, dotyczących realizowanego zadania, umieszczono logo Ministerstwa Edukacji i Nauki proporcjonalnie do wielkości innych oznaczeń, w sposób zapewniający jego dobrą widoczność (pkt 5);
- b) na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych, dotyczących realizowanego zadania publicznego, umieszczono oznaczenia wymagane *Wytycznymi w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych* znajdujący się na stronie <https://www.gov.pl/web/premier/promocja> (pkt 6);
- c) wszelkie utwory, w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1231, z późn. zm.), powstałe podczas realizacji zadania publicznego są udostępnione Ministerstwu Edukacji i Nauki na zasadach określonych w licencji Creative Commons 4.0 Polska- Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne 4.0. (pkt 13).

Dokumentacja finansowa

W wyniku kontroli dokumentacji finansowej realizacji zadania ustalono, że:

- 1) dokumenty księgowe dotacji potwierdzają jej wydatkowanie zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie;
- 2) dokumentacja finansowa z realizacji zadania obejmowała dokumenty księgowe wydatkowania dotacji wystawione i opłacone w terminie określonym w umowie;
- 3) zleceniobiorca prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych w ramach dotacji oraz wydatków dokonanych z tych środków;
- 4) zleceniobiorca posiadał system umożliwiający efektywną kontrolę wewnętrzną dotyczącą właściwego gospodarowania środkami pochodzącymi z dotacji oraz ich wydatkowania, tj. wielostopniowa kontrola wydatków prowadzona była przez księgową oraz Prezesa i Wiceprezesa Fundacji, zgodnie z przyjętą w Fundacji polityką rachunkowości;
- 5) stosowano zasadę, że przychody od środków ulokowanych na rachunku bankowym (odsetki) powiększają sumę dotacji i muszą zostać wykorzystane na cele zgodne z celami zadania lub, w przypadku ich niewykorzystania, zwrócone na rachunek Ministerstwa Edukacji i Nauki; 15 stycznia 2022 r. niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 400 zł została zwrócona na rachunek MEiN;
- 6) zleceniobiorca dokonywał płatności związanych z realizacją umowy w formie bezgotówkowej – przelewami bezpośrednio z rachunku bankowego;
- 7) księgowość była prowadzona z uwzględnieniem zasad pełnej przejrzystej dokumentacji księgowej;
- 8) nie wydatkowano środków dotacji w innych walutach;

- 9) dokumenty księgowe wskazują, że Zleceniobiorca nie przekazywał środków uzyskanych z dotacji na rzecz członków organów Fundacji lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich;
- 10) koszty wynagrodzeń i honorariów ponoszono na podstawie umów cywilnoprawnych i rachunków lub faktur do tych umów – zawarto 12 umów cywilnoprawnych;
- 11) zatrudnieni etatowi pracownicy Fundacji ewidencjonowali czas pracy przy realizacji projektu, tj. prowadzono harmonogram czasu pracy;
- 12) wszystkie koszty realizacji zadania były kosztami kwalifikowanymi niezbędnymi do realizacji zadania, przewidzianymi w budżecie projektu i zostały poniesione w trakcie realizacji zadania;
- 13) cała dokumentacja dotycząca realizacji zadania (merytoryczna i finansowa) jest przechowywana w siedzibie Zleceniobiorcy;
- 14) nie stwierdzono przypadków podwójnego finansowania;
- 15) ze środków dotacji nie były finansowane koszty niekwalifikowane.

Stwierdzona nieprawidłowość

W trakcie kontroli ustalono, że dokumenty finansowe potwierdzające poniesienie wydatków ze środków dotacji nie były opisywane w sposób wskazany w *Ogłoszeniu*. Nie pozwalało to na jednoznaczną identyfikację źródła finansowania danej pozycji kosztowej: środki z dotacji, wkład własny finansowy. W przypadku faktur FV1/12/2021 i FV2/12/2021 dotyczących realizacji działań: 1.4.1 *Opracowanie graficzne e-podręcznika* i 1.10.1 *Opracowanie graficzne e-poradnika metodycznego* w opisie faktur nie wskazano jaka część kwoty z faktur przypada na e-podręcznik a jaka na e-poradnik metodyczny.

Zgodnie z *Ogłoszeniem o konkursie część X. Płatności, zasady prowadzenia księgowości i administrowania środkami pochodzącymi z dotacji pkt 5 ppkt 2 dokumenty finansowe winny być ostemplowane lub opisane treścią „Sfinansowane z dotacji MEiN – umowa nr w kwocie”. Opis dokumentów powinien zawierać przeznaczenie dokonanych zakupów. Jeżeli jako potwierdzenie poniesionych w ramach jednej pozycji sprawozdania kosztów podaje się więcej niż jeden dokument (na przykład faktura, rachunek, polecenie przelewu), każdy dokument winien być opisany zgodnie z zaleceniami tego punktu.*

Zgodnie z pkt 5 ppkt 3 jeżeli dokument wskazuje wydatek, który tylko częściowo jest finansowany ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki (na przykład, ze środków dotacji finansowane jest jedynie 20% wynagrodzenia pracownika), to winien być opisany treścią „Sfinansowane częściowo z dotacji MEiN – umowa nr w kwocie”.

Fundacja przekazała wyjaśnienia w tym zakresie 6 kwietnia 2022 r.

W wyniku kontroli ustalono, że zlecone zadanie publiczne zostało zrealizowane a środki dotacji wydatkowane na pokrycie kosztów związanych z jego realizacją.

W przypadku realizacji zadań publicznych zleconych przez Ministerstwo, mając na uwadze stwierdzoną podczas kontroli nieprawidłowość, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, zalecam aby przestrzegać zasad opisywania dokumentów finansowych zadania

publicznego określonych w Ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego.

Na podstawie art. 49 ww. ustawy, proszę o przekazanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia informacji o sposobie wykonania zalecenia.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Włodzimierz Bernacki

Sekretarz Stanu

/ – podpisany cyfrowo/